

מנה בנתן

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"צ מרת רחל לאה בת רבי
אברהם מרדכי הכהן ע"ה הערות
והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 145 פרשת האזינו תשפ"ג

כתובות צה-קא

ואחרייך לפלוני ונשאה הבעל הוא לוקח ואין לאחריו במקום בעל, ורב אשי מחלק ששם מדובר בפנויה אך כשאמר לנשואה זה כתנאי שרק אחרייך יקנה ולא הבעל.

המשנה מסיימת וכן בעל חוב, והיינו בעל חוב ושני קונים ואשה בעלת חוב ושני קונים.

פרק אלמנה ניזונת

משנה אלמנה ניזונת מנכסי היתומים ומעשה ידיה שלהם אך הם לא חייבים בקבורתה אלא יורשיה יורשי כתובתה חייבים בקבורתה. **גמרא** הסתפקו אם המשנה באה לומר שאלמנה ניזונת מנכסי יתומים כאנשי גליל שחייבים לתת לה, או שהיא באה לחדש שאלמנה שניזונת מנכסי יתומים מעשה ידיה שלהם וכאנשי יהודה שאם הם רוצים אינם נותנים לה מזונות,

דף צו יש להוכיח מדברי ר' זירא בשם שמואל שמציאת אלמנה לעצמה, וזה מובן אם שנו במשנה הניזונת ושמואל דיבר כשאינה ניזונת, אך אם שנינו שאלמנה ניזונת נאמר שכמו שהבעל זוכה במציאת אשתו כך יזכו היתומים במציאת האלמנה, ויש לומר שניתן לשנות ניזונת, אך אין לדמות יתומים למה שתקנו שמציאת אשה לבעל כדי שלא תהיה איבה, אך ביתומים לא אכפת לנו שיהיה איבה.

ר' יוסי בר' חנינא אומר שמלאכות שאשה עושה לבעלה האלמנה עושה ליתומים מלבד מזיגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו.

ריב"ל אומר שמלאכות שעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו מלבד התרת מנעלו, אמר רבא שזה רק במקום שלא מכירים אותו שלא יחזיקוהו כעבד אך אם מכירים שהוא תלמידו יכול להתיר מנעלו, ואמר רב אשי שגם כשלא מכירים אותו זה רק כשאינו מניח תפילין אך אם הוא מניח תפילין לא יחזיקוהו כעבד, ואמר ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן שהמונע מתלמידו לשמשו הוא כמונע ממנו חסד, שכתוב **למס מרעהו חסד**, ור"ג בר יצחק אומר שהוא גם כפורק ממנו יראת שמים, שכתוב בהמשך **ויראת ש-ד-י יעזב**.

ר"א אומר שאלמנה שתפסה מטלטלין למזונותיה מה שתפסה תפסה, וכן שנינו בברייתא, וכן כשרב דימי הגיע מא"י הוא אמר שהיה מעשה שכלתו של ר' שבתי תפסה שק עור מלא מעות ולא היה כח ביד חכמים להוציא ממנה, ורבינא אומר שזה רק למזונות אך לכתובה מוציאים ממנה, והקשה מר בר רב אשי שכמו שלכתובה נאמר שגובה רק מקרקע כך נאמר גם לגבי מזונות שגובה רק מקרקע ואם אומרים שמועיל תפיסה למזונות ממטלטלין יועיל תפיסה גם לכתובה, ורב יצחק בר נפתלי אמר לרבינא שאמרו בשם רבא כמותו.

ר' יוחנן אומר בשם ר' יוסי בן זימרא שאם אלמנה שהתה ב' או ג' שנים ולא תבעה מזונות היא אבדה אותם, וקשה שאם היא איבדה ב' שנים ק"ו בג', יש לומר שבעניה ב' שנים ועשירה ג', ועוד יש לחלק שבפרוצה שאינה מתבישת לבקש ב' שנים, וצנועה שמתבישת ג', ורבא אומר שזה רק כשתובעת למפרע אך יכולה לתבוע להבא.

ר' יוחנן מסתפק שאם אומרים היתומים נתנו והיא אומרת לא נטלתי **עמוד ב** האם הנכסים בחזקת היתומים וא"כ האשה תביא ראיה, או שהנכסים בחזקת האלמנה והם יביאו ראיה, ויש להוכיח ממה ששנה לוי שכל זמן שלא נישאה האלמנה על היתומים להביא ראיה, ואחר שנשאת היא תביא ראיה, ורב שימי בר אשי אומר שנחלקו בזה תנאים, שלר' יהודה אלמנה המוכרת כותבת אלו מכרתי לכתובתי ואלו למזונות, ולר' יוסי

דף צה בעל שטר שכתוב בו ניסן ביקש שיכתבו את זמן הטירפא מאייר, אמר רב יוסף שהמוכר יכול לומר לו שהוא בן א' ניסן וא"כ לא טרפו ממנו כדין, אלא יכתבו הרשאה זה לזה להוציא מהמוכר להם.

משנה אדם שהיה נשוי לשתי נשים ומכר שדהו ואחת הנשים כתבה לקונה שאין לה דין ודברים עמו, השניה תוציא מהקונה והראשונה תוציא מהשניה והקונה יוציא מהראשונה וחוזר חלילה עד שיעשו ביניהם פשרה, וכן הדין בבעל חוב שכתב כך לקונה או אשה בעלת חוב. **גמרא** יש להקשות איך מועיל שהיא כותבת כך הרי שנינו שהאומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו וידי מסולקות ממנה לא עשה כלום, ואין לתרץ שקנה עמה על כך, כי היא יכולה לומר לו נחת רוח עשיתי לבעלי, ששנינו בגיטין שאם קנה מהאיש מנכסי מילוג וחזר וקנה מהאשה מקחו בטל כי היא אומרת נחת רוח עשיתי לבעלי, ר' זירא תירץ בשם רב חסדא שזה תלוי במחלוקת ר"מ ור"י, ששנינו שלר"מ אם כשכתב הבעל לראשון היא לא חתמה לו אך כשכתב לשני היא חתמה היא אבדה כתובתה, ולר' יהודה היא לא הפסידה שהיא אומרת נחת רוח עשיתי לבעלי ומה לכם עלי, אך קשה מדוע אצלינו סתם רבי כר"מ ובגיטין רבי סתם כר' יהודה, יש לומר שמשנתנו מדברת בגרושה ולכו"ע אין בה טענה שהיא עושה נחת רוח, ורב אשי אומר שגם לר"מ רק בלוקח אחד יש סברא של נחת רוח אך בשני לקוחות סובר ר"מ שאין לה טענת נחת רוח שא"כ מדוע לא חתמה לראשון, ובמשנתנו מדובר שהבעל כתב קודם לאחר והיא לא חתמה לו.

שנינו בגיטין שלא נפרעים מנכסים משועבדים כשעדיין יש בני חורין אצל המוכר אפילו כשנשאר רק זיבורית, והסתפקו באופן שהבני חורין השתדפו האם ניתן לגבות מהמשועבדים, ולכאורה יש להוכיח שר"מ סובר בכתב לראשון ולא חתמה אך חתמה לשני שאבדה כתובתה, ואם נאמר שבאשתדוף גובים ממשועבדים א"כ אמנם אבדה כלפי שני אך תגבה מהראשון, אמר ר"ג שאכן אבדה רק משני, ורבא דוחה שאבדה משמע לגמרי, ועוד ששנינו בברייתא שאם לזה מאחד ומכר נכסיו לשנים והמלוה כתב לשני אין לי עמך דין ודברים אינו תובע מהראשון כי הוא אומר לו הנחתי לך מקום לגבות ממנו, ואינו דומה לאשתדוף כי הוא עשה כן בעצמו לוותר לראשון, **עמוד ב** אמר רב יימר לרב אשי שמעשים שבכל יום שבאשתדוף גובים מהמשועבדים, שאדם אחד משכן פרדס לחבירו ל"י שנים והזקין הפרדס אחר ה' שנים ובא לפני רבנן וכתבו לו טירפא, ויש לומר שהקנה פרדס הפסיד לעצמו כי זה מצוי שהוא מזקין, **להלכה**, כשנשדפו הבני חורין גובים מהמשועבדים.

לאב"י, אם אמרו לפנויה נכסי לך ואחרייך לפלוני ונישאה, הבעל הוא כלוקח ואין לאחריו במקום בעל, וזה כרשב"ג בברייתא, שלרבי אם כתב נכסי לך ואחרייך לפלוני ומכר הראשון, השני מוציא מהלקוחות, ולרשב"ג אין לשני אלא מה ששייר הראשון, אך קשה שאב"י עצמו אמר שהמייצע למכור בנכסים כרשב"ג הוא רשע ערום, ויש לומר שכאן לא אמרו לה שתנשא אלא היא נישאה מעצמה.

עוד אומר אב"י שאם אמרו לאשה נכסי לך ואחרייך לפלוני והיא מכרה ומתה הבעל יכול להוציא מהלקוחות ואחרייך מהבעל והלוקח מהאחרון ומעמידים ביד הלוקח, ואמנם במשנתנו שנינו שחוזר חלילה עד שיעשו פשרה אך אצלינו כולן מפסידות ושם רק הלוקח הוא המפסיד, וכשאמר רפרם שמועה זו לפני רב אשי הוא הקשה לו שאב"י אמר שבנכסי לך

כותבת סתם וכך יפה כחה, ולכאורה ר' יהודה שאמר שצריכה לפרש סובר שהנסכים בחזקת היתומים ועליה להביא ראיה, ולר' יוסי הם בחזקתה ועליהם להביא ראיה, ויש לדחות שגם ר' יהודה מודה שהנסכים בחזקתה אך זה עצה טובה שהיא תפרש שלא יקראו לה רעבתנית, שאל"כ יהיה קשה מדוע ר' יוחנן לא הוכיח מהמשנה לקמן שהמוכרת למזונות שלא בב"ד כותבת אלו מכרתי למזונות אלא שזה רק עצה טובה, ועוד י"ל שגם לר' יוסי הנכסים בחזקת היתומים וטעמו של ר' יוסי כדברי אבבי קשישא שהדין של ר' יוסי דומה לשכיב מרע שאמר תנו מאתים זוז לפלוני בעל חובי שיכול לקחתם בחובו או במתנה,

דף צז אך אם יטלם במתנה לא התייפה כוחו לגבות מלקוחות. **לרב הונא** היא מוכרת לצורך מזונותיה אחת ל"ב חדש והקונה יפרנס אחת לל' יום, ולרב יהודה תמכור אחת לששה חדשים והלוקח יפרנס אחת לל' יום, וישנה ברייתא להדיא כדברי רב יהודה, ואמימר פסק כמותו, ואמר לו רב אשי שרב הונא אמר אחרת אמר אמימר שלא שמעתי כלומר שלא פוסקים כמותו. **שאלו** את רב ששת האם המוכרת למזונות יכולה לטרוף מהלקוחות לצורך כתובתה, והספק הוא בדברי רב יוסף שאלמנה או ב"ד שמכרו האחריות היא על היתומים וא"כ היא יכולה לטרוף, או שהלוקח יכול לומר שאמנם לא קבלת אחריות מהעולם אך קבלת אחריות על עצמך, ואמר רב ששת ששנינו שהיא מוכרת והולכת עד כתובתה והנשאר הוא סמך לה שתגבה בו כתובתה, ומשמע שתגבה רק אם שיירה בנכסים, ויש לדחות שזה רק עצה טובה שלא יקראו לה הדרנית, אך יש לדייק שלא כתוב גובה מהנשאר אלא רק סמך לה א"כ הוא רק כששיירה.

הסתפקו במקרה שמכרה ולא היתה צריכה למעות אם חוזר המקח או לא, ולכאורה יש להוכיח מהמקרה שרב פפא שקנה קרקע מאדם שהיה צריך מעות לקנות שוורים ובסוף לא היה צריך למעות ורב פפא החזיר לו את הקרקע, אך יש לדחות שרב פפא עשה לפניו משורת הדין, אך יש להוכיח שכשהיתה בצורת בנהרדעא כולם מכרו את בתיהם ובסוף באו חיטים ואמר ר"נ שיחזרו הבתים, ויש לדחות ששם היה המכר בטעות כי התברר שהספינה עם החיטים כבר היתה בעיקול הנהר והדרך התארכה, אך יש לומר שא"כ מדוע אמר רמי בר שמואל לר"נ שיהיה קלוקל לעתיד לבא ואמר ר"נ האם כל יום מצוי בצורת, ואמר רמי שאכן מצוי בצורת בנהרדעא, **להלכה** המוכר ואינו צריך לכסף חוזר המקח שאין מכשול בדבר שאינו מצוי.

משנה אלמנה מהאירוסין או מהנישואין מוכרת גם שלא בב"ד, ולר"ש אלמנה מהנישואין מוכרת שלא בב"ד ומהאירוסין רק בב"ד כי אין לה מזונות ומי שאין לה מזונות מוכרת רק בב"ד. **גמרא** לכאורה מובן כדברי ת"ק שמהנישואין לא צריכה בב"ד בגלל מזונותיה **עמוד ב** אך מהאירוסין מדוע אינה צריכה בב"ד, אמר עולא משום חן שיסכימו להנשא, ור' יוחנן אומר שאדם לא רוצה שאשתו תתבזה בב"ד, והנ"מ בטעמיהם בגרושה שצריכה חן אך לבעלה לא אכפת שתתבזה בב"ד, אך יש להוכיח מהמשך המשנה שגרושה לא תמכור אלא בב"ד וזה מובן לטעמו של ר' יוחנן אך לעולא קשה שגרושה גם צריכה חן, ויש לומר שזה רק לר"ש, אך לכאורה ר"ש שנה כבר ברישא שמהאירוסין תמכור רק בב"ד, ויש לומר שהוא בא לחדש שלא רק אלמנה מהאירוסין שלא היה חן אך גרושה שכבר נישאה והיה חן נאמר שצריכה חן יותר, אך לכאורה כבר שנה ר"ש שמי שאין לה מזונות תמכור רק בב"ד ולכאורה זה בא לרבות גרושה, ויש לומר שזה בא לרבות גרושה מספק, שר' זירא אמר שמי שהיא גרושה ואינה גרושה אוכלת מזונות רק בחייו ולא אחר מותו, אך קשה מהמשך המשנה שכשם שהיא מוכרת שלא בב"ד כך יורשיה יורשי כתובתה מוכרים לא בב"ד וזה מובן לטעמו של ר' יוחנן שכמו שאינו רוצה שאשתו

תתבזה כך אינו רוצה שיורשיו יתבזו, אך לטעמו של עולא מה שייך חן ביוורשים, ועולא יבאר שבתה או אחותה יורשים אותה וצריך תקנה עבודה שלא תמנע מלהנשא.

משנה אלמנה שמכרה או משכנה או נתנה כתובתה או מקצתה מוכרת את הנשאר רק בב"ד, ולחכמים יכולה למכור אפילו ד' וזה פעמים, וכשמוכרת למזונות שלא בב"ד היא כותבת שהיא מכרה למזונות, וגרושה מוכרת רק בב"ד. **גמרא** המשנה היא כר"ש, ששנינו בברייתא שלר"מ אם מכרה או משכנה או עשתה כתובתה אפותיקי לאחר אין לה מזונות, ולר"ש אפילו אם מכרה או משכנה רק חלק מהכתובה אבדה מזונותיה, ויוצא שר"ש סובר שלא אומרים מקצת כסף ככל כסף ולרבנן מקצת כסף ככל כסף, אך לכאורה לענין בתולה לכה"ג הם חולקים להיפך, שכתוב והוא **אשה בבתוליה יקח** לר"מ פרט לבוגרת שכלו בתוליה, ור"א ור"ש מכשירים בבוגרת, ויש לומר ששם הם חולקים בפסוקים שר"מ סובר שלומדים מבתולה אפילו מקצת בתולים וכתוב בתוליה עד שיהיו כל הבתולים, ומהב' לומדים דוקא כדרכה ולא שלא כדרכה, ור"א ור"ש סוברים שבתולה משמע שלימה, ובתוליה משמע אפילו מקצת בתולים, **דף צח** ומהב' לומדים עד שיהיו כל הבתולים קיימים בין בכדרכה בין שלא כדרכה.

אשה אחת תפסה כוס של כסף בכתובתה ותבעה מזונות וכשבאה לרבא הוא אמר ליתומים שיתנו לה שלא חוששים לר"ש שלא אומרים מקצת כסף ככל כסף.

רבה בר רבא שלח לרב יוסף אם המוכרת שלא בב"ד צריכה שבועה או לא אמר רב יוסף מדוע אינך מסתפק על הכרזה, אמר לו שעל זה לא הסתפק כי ר' זירא אמר בשם ר"נ שאלמנה ששמה לעצמה לא עשתה כלום ואם היה הכרזה מדוע לא עשתה כלום אלא שלא הכריזו ודוקא לעצמה לא עשתה כלום אך לאחרים היא כן עשתה, ויש לומר שאכן הכריזו ומה שלא עשתה כלום כי אומרים לה מי שם לך כמו המקרה שהפקידו אצל אדם אחד מספוא של היתומים והוא שם לעצמו בד' מאות זוז וזה התייקר ועמד על ו' מאות זוז ואמר לו רב אמי מי שם לך, **להלכה**, צריכה שבועה ואינה צריכה הכרזה.

משנה אלמנה שהיתה כתובתה מאתים והיא מכרה שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה נחשב לה כקבלה את כתובתה, ואם כתובתה היתה מנה והיא מכרה שוה מנה ודינר במנה מכרה בטל ואפילו אם אמרה שתחזיר דינר ליוורשים, ורשב"ג אומר שלעולם המכר קיים עד שלולא האונאה היה נשאר בשדה ט' קבים ובגנה בת חצי קב, ולר"ע בית רובע, ואם כתובתה היתה בת ד' מאות זוז והיא מכרה לאחד במנה ולאחד במנה ולאחרון שוה מנה ודינר במנה רק של אחרון בטל ושל כולם קיים. **גמרא** יש להקשות שכמו שבמכרה שוה מאתים במנה אומרים לה שהיא הפסידה לעצמה א"כ גם במכרה שוה מנה במאתים נאמר שהיא הרויחה לעצמה, אמר ר"נ בשם רבה בר אבוה **עמוד ב** שרבי רמז כאן שרווח שעושה שליח במעות הוא לבעל המעות, ששנינו בברייתא שלר' יהודה אם הוסיפו לשליח שקונה עוד אחד זה שייך לשליח, ולר' יוסי הוא יתחלק עם בעל המעות, וישנה ברייתא שלר' יוסי הכל לבעל המעות, ורמי בר חמא ביאר שבדבר שיש לו קצבה יתכן שהמוכר נתן לשליח, ובדבר שאין לו קצבה ודאי זה לא מתנה אלא מכר ולכן זה רק לבעל המעות, וכן פסק רב פפא שבשיש קצבה חולקין ובאין קצבה לבעל המעות, ותיירצו של רמי בר חמא הוא נכון.

הסתפקו במקרה שהמשלח אמר לשליח שימכור שיעור לתך מהשדה והשליח מכר בית כור האם הוא כמוסיף על דבריו וחל המכר על לתך או שהוא מעביר על דבריו ולא קנה כלל, רב יעקב מנהר פקוד אמר שרבינא הוכיח ממה ששנינו לענין מעילה שאם בעה"ב אמר לשלוחו לתת לאורחים חתיכה

והשליח אמר טלו שתים והם נטלו ג' כולם מעלו, א"כ משמע שהשליח נקרא מוסיף ולכן גם מעל בעה"ב, שאם נאמר שהוא מעביר א"כ אינו שליח והבעה"ב לא מעל, שהרי שנינו שאם עשה השליח שליחותו מעל בעה"ב ואם לא עשה שליחותו בעה"ב לא מעל, ויש לדחות שמדובר שהשליח אמר שיטלו אחת מדעתו של בעה"ב ואחת מדעתי, והם לקחו ג', ולכאורה יש להוכיח ממשנתינו שהיתה כתובתה מנה והיא מכרה שוה מנה ודינר במנה המכר בטל ולכאורה מדובר שהיא מכרה מנה ודינר במנה ודינר והיא אומרת שאחזיר דינר ליורשים בקרקע ובכ"ז בטל המכר כי זה נקרא מעביר על דעת בעה"ב, ורב הונא בר רב נתן דוחה שמדובר שהיא הוזילה ומכרה רק בדינר, **דף צט** אך יש להוכיח שבסיפא כתוב שאם כתובתה ד' מאות ומכרה לכל אחד במנה ולאחרון מכרה שוה מנה ודינר במנה של האחרון בטל, א"כ ברישא מדובר שלא הוזילה, ויש לדחות שגם ברישא מדובר שהיא הוזילה, והחידוש בסיפא הוא שהמכר בטל רק כשהיא הוזילה בשל היתומים אך אם היא הוזילה בשלה המכר קיים, אך קשה שחידוש זה כבר ראינו ברישא שאם כתובתה מאתים ומכרה שוה מאתים במנה התקבלה כתובתה לגמרי, ויש לומר שברישא היינו אומרים שהמכר קיים שהיא הסתלקה לגמרי מבית זה, אך בסיפא היינו אומרים שנגזור במנה ראשון בגלל המנה האחרון, קמ"ל שלא גוזרים.

ללישנא בתרא אין ספק במקרה שאמר שימכור לתך ומכר כור שהוא מוסיף על דבריו והספק הוא כשאמר לו שימכור כור ומכר לתך, האם השליח יכול לומר שהוא עשה לטובת המוכר שאם לא יצטרך לכל המעות לא יצטרך לחזור בו מכל המכירה, או ששהמוכר אומר איני רוצה שיתרכו עלי שטרות, ור' חנינא מסורא הוכיח ממה ששנינו במעילה שאם בעה"ב נתן לשליח דינר זהב ואמר לו שיקנה לו חלוק והביא לו בג' סלעים חלוק ובג' טלית שניהם מעלו ומוכח שכשקנה בפחות זה נקרא בשליחות המוכר שאל"כ מדוע מעל בעה"ב כשלא עשה השליח שליחותו, ויש לומר שמדובר שהוא קנה שוה שש בשלש והשליח מעל רק בטלית, אך לפ"ז קשה מדוע ר' יהודה אומר שבעה"ב לא מעל שהוא אומר לו רצייתי חלוק גדול והבאת קטן ורע, ומה הגריעותא כשקנה לו שוה שש, ויש לומר שבעה"ב אומר לו שזה רע בדמים כי היו מוכרים לו שוה י"ב בו, ומדויק כן שבהמשך מודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו **עמוד ב** כי זה אותו דבר מה שמוכרים בסלע ומה שמוכרים בפרוטה, אך קשה שבמקום שמוכרים בשומא א"כ כשיתן סלע יוזילו לו יותר, אמר רב פפא שמדובר במקום שמוכרים לפי כלים כל אחד בפרוטה א"כ אין הבדל בכמות, ולכאורה יש להוכיח מהסיפא במשנתנו שהיא מכרה לראשונים שוה מנה במנה ולאחרון שוה מנה ודינר במנה וחל המקח בראשונים למרות שהיא נשלחה למכור ד' מאות והיא מכרה במנה, ויש לדחות כדברי רב שישא בר רב אידי שמדובר במקום שמוכרים קרקעות קטנות שעל דעת כן נשלחה.

פשוט שאם אמר המוכר מכור לאחד ולא לשנים כוונתו דוקא לכך, אך אם אמר רק מכור לאחד, לרב הונא כוונתו לאחד ולא לשנים, ולרב חסדא ורבה בר רב הונא כוונתו לאחד ואפילו לשנים ואפילו למאה, וכשהגיע ר"נ לסורא שאלוהו רב חסדא ורבה בר רבה הונא מה הדין במקרה זה והוא אמר כמותם, ושאלוהו האם גם כשטעה השליח ומכר בזול אמר להם שלא, והקשו לו הרי שנינו שאין אונאה לקרקעות, אמר ר"נ שזה נאמר רק כשבעה"ב עצמו מכר אך אם טעה השליח בטל המכר כי הוא אומר לו שלחתיך לתקן ולא להפסיד, וכן מוכח ממה שכתוב שהאומר לשלוחו תרום עבורי תרום השליח כדעת בעה"ב ואם אינו יודע את דעתו תרום בבינונית א' מחמישים ואם פחת י' או הוסיף י' חל התרומה ולגבי בעה"ב עצמו

שנינו שאם תרום ועלה בידו אחד מעשרים תרומתו תרומה, ולכאורה יש להוכיח ממשנתנו שהאשה מכרה לכמה אנשים שאין קפידא לכמה מוכרים, ורב שישא בר רב אידי דוחה שמדובר כשהם קרקעות קטנות.

משנה אם הדיינים טעו בשומא והוסיפו או פחתו שתות המכר בטל ולרשב"ג המכר קיים שאל"כ מה יפה כוחם של ב"ד, ואם עשו אגרת בקורת של הכרזה גם אם מכרו שוה מאתים במנה או שוה מנה במאתים המכר קיים. **גמרא** הסתפקו מה דין השליח,

דף ק רבא אמר בשם ר"נ שהשליח הוא כדיינים שגם הם לא מוכרים עבור עצמם וזה לא כאלמנה שהיא מוכרת עבור עצמה, ורב שמואל בר ביסנא אמר משמו שהשליח כאלמנה שהיא יחידה אך ב"ד הם רבים, להלכה שליח כאלמנה, ואף שבתרומה ראינו שהשליח צריך לתרום כדעת בעה"ב ובכ"ז פיחת או הוסיף י' חל התרומה, אך יש לחלק שכיון שיש שתורמים בעין רעה ויש בעין יפה אומר השליח בכך אמדתיך אך במכירת קרקע כשמוכר בזול זה טעות ואומר בעה"ב שלא היה לך לטעות.

רב הונא בר חנינא אומר בשם ר"נ שהלכה כחכמים במשנתנו, אך קשה שר"נ אמר בשם שמואל שאם היתומים רוצים לחלוק בנכסי אביהם ב"ד מעמידים להם אפוטרופוס שבזר להם חלק יפה וכשגדלו יכולים למחות, ור"נ עצמו סובר שאינם יכולים למחות כי מה יפה כוחם של ב"ד וא"כ מדוע ר"נ לא פסק כרשב"ג, ויש לומר שבחלוקה לא היתה טעות ואילו בשום הדיינים היה טעות, ומה שהם מוחים כי לא נח להם בצדדים של החלוקה, רב דימי אמר שהיה מעשה שרבי עשה כחכמים ואמר לפניו ר' פרטא בן ר"א בן פרטא בן בנו של ר' פרטא הגדול מה כח ב"ד יפה ורבי החזיר את המעשה, ורב ספרא שנה שרבי ביקש לעשות כחכמים ואמר ר' פרטא בן ר"א מה יפה כח ב"ד ורבי לא עשה את המעשה, ולכאורה רב דימי ורב ספרא נחלקו שלרב דימי טעה בדבר משנה חוזר, ולרב ספרא אינו חוזר ולכן הוא אמר שרבי לא עשה מעשה, ויש לדחות שגם לרב ספרא טעה בדבר משנה חוזר ונחלקו מה היה המעשה.

רב יוסף אומר שאלמנה או ב"ד שמכרו האחריות על היתומים, ולכאורה זה פשוט, אך יש לומר שהחידוש הוא כשב"ד מכרו **עמוד ב** שהיינו אומרים שהקונה מב"ד לקח אחריות על עצמו שהרי ב"ד מכרו בפרסום, קמ"ל שהאחריות על היתומים.

לרשב"ג המכר קיים, אמר רב הונא בר יהודה בשם רב ששת שזה רק עד החצי, וכן שנו בבביתא לרשב"ג אם מכרו שוה מנה במאתים או מאתים המנה המכר קיים.

אמימר אומר בשם רב יוסף שאם ב"ד מכרו ללא הכרזה זה כטעות בדבר משנה וחוזרים, ולכאורה זה לא כטעות, אלא טעות ממש שהרי שנינו שום היתומים ל' יום ושל הקדש ס' יום ומכריזים בבוקר ובערב, ויש לומר שהיינו אומרים ששם מדובר בשליח אך ב"ד לא, קמ"ל שגם ב"ד, והקשה רב אשי ממשנתנו שלת"ק פחתו או הוסיפו בטל, ומשמע ששוה בשוה קיים גם בלי הכרזה, ויש לדחות שמדובר בהכרזה, אך בהמשך המשנה כתוב שבהכרזה גם שוה מאתים במנה המכר קיים, אלא ברישא מדובר שלא הכריזו והמכר קיים כשאין טעות בדבר שלא מכריזים כגון עבדים מטלטלין ושטרות, בעבדים כדי שלא ישמעו ויברחו, ומטלטלין ושטרות שלא יגנבו, וללישנא ב' ברישא מדובר בשעה שלא מכריזים, כמו שאמרו נהרדעי שלמיסים מזונות וקבורה מוכרים בלי הכרזה, וללישנא בתרא מדובר ברישא במקום שלא מכריזים כמו שאמר ר"נ שנהרדעא זה מקום שלא מכריזים ולא עשו אגרת בקורת, והיו סבורים שזה בגלל שבקיאים שם בשומא, אך רב יוסף בר

מניומי אמר ששמע מר"נ שזה בגלל שהיו קוראים להם בני אוכלי נכסים בהכרזה.

רב יהודה אומר בשם שמואל שמתלטלין של יתומים שמים ומוכרים מיד, ורב חסדא אומר בשם אבימי שמוכרים אותם ביום השוק והם לא נחלקו, אלא שמואל דיבר כשהשוק רחוק, ואבימי דיבר כשהשוק קרוב.

לרב כהנא היה שיכר של רב משרשיא בר חקלאי שהיה יתום והשעה אותו עד הרגל שאז גם כשיש בו טעם שקרוב להחמיץ נותנים עליו כסף מזומן,

לרבינא היה יין של רבינא הצעיר בן אחותו שהיה יתום, וגם לו עצמו היה יין שרצה למוכרו בסיכרא, ושאל את רב אשי אם הוא יכול להביא גם את של היתום בספינה אמר לו שאינו עדיף משלך.

משנה לממאנת שניה ואיילונית אין כתובה מזונות ופירות ובלאות, אך אם מתחילה נשאה לשם איילונית יש לה כתובה, ואלמנה לכה"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט וממזרת ונתינה לישראל ובת ישראל לנתין וממזר יש להן כתובה. **גמרא** רב שנה שקטנה היוצאת בגט אין לה כתובה וכ"ש ממאנת, ולשמואל רק במיאון אין לה כתובה אך ליוצאת בגט יש כתובה, ושמואל לשיטתו שהוא אמר שלממאנת אין כתובה וליוצאת בגט יש כתובה, וממאנת אינה אסורה לאחיו ואינה אסורה לכהונה, ויוצאת בגט אסורה לאחיו ולכהונה, ממאנת לא צריכה המתנת ג' חדשים

דף קא אך היוצאת בגט צריכה המתנת ג' חדשים, וקשה שכבר שנינו ביבמות שהממאנת אינה אסורה בקרובי בעלה ובעלה לא נאסר בקרובותיה, ואינה פסולה לכהונה אך אם נתן לה גט נאסר בקרובותיה והיא בקרוביו וגם לכהונה, ויש לומר ששמואל בא לחדש שאינה צריכה המתנת ג' חדשים, שזה לא נשנה ביבמות.

לכאורה נחלקו בכך תנאים שלר"א אין מעשה קטנה כלום ובעלה אינו זכאי במציאתה ומעשה ידיה והפרת נדריה ואינו יורשה ואינו נטמא לה, וכללו של דבר שאינה כאשתו אלא שצריכה מיאון, ור' יהושע סובר שמעשה קטנה כלום ובעלה זכאי במציאתה ומעשה ידיה ובהפרת נדריה ויורשה ונטמא לה והיא כאשתו אלא שהיא יוצאת במיאון, וא"כ רב כר"א ושמואל כר' יהושע, ויש לדחות שלא נחלקו בדעת ר"א שנשואיה אינם כלום, ונחלקו בר' יהושע ששמואל סובר כדבריו, ורב סובר שר' יהושע דיבר רק על מה שהיא מביאה לו ולא על חיוביו אליה.

שנינו במשנה שאין בלאות לאילונית ממאנת ושניה, אמר רב הונא בר חייה לרב כהנא שהוא אמר בשם שמואל שרק בנכסי מילוג אין להן בלאות אך בנכסי צאן ברזל יש להן בלאות, ורב פפא דן בדבריו שאם הוא דיבר בממאנת אם יש לה תיקח גם בנכסי מילוג וגם בצאן ברזל ואם אין אינה לוקחת, ואם הוא דיבר על איילונית אם ישנם תיקח בשניהם ואם אין לה צריך לומר להיפך שהיא תיקח בנכסי מילוג שהקרן שלה אך בצאן ברזל שאינם ברשותה היא לא תיקח, אלא צ"ל ששמואל דיבר על שנייה ואותו קנסו חכמים בצאן ברזל שהם ברשותו, ואותה קנסו במילוג שהם ברשותה, והוכיח רב שימי בר אשי מדברי רב כהנא שאם הכניסה לו גלימא זה נקרא קרן שהלבישה אינה פירות והוא לא לוקחם עד שהם בליים, אך ר"נ חולק וסובר שהלבישה נקראת פירות.

שנינו במשנה שאין להן כתובה, שמואל אומר שעיקר כתובה אין להן אך יש להן תוספת וכן שנו בברייתא שנשים שאין להן כתובה כגון ממאנת וחברותיה אין להן מנה ומאתים אך יש להן תוספת, ובמי שאמרו שתצא שלא בכתובה כגון עוברת על דת וחברותיה אין להן תוספת וק"ו מנה ומאתים, והיוצאת משום שם רע נוטלת ממה שלפניה מנכסי מילוג ויוצאת, וזה כדברי

רב הונא שאשה שזינתה **עמוד ב** לא הפסידה בלאותיה שקיימים, ותנא שנה לפני ר"נ שאם זינתה הפסידה בלאותיה הקיימים, ואמר לו ר"נ שאם היא זינתה כליה לא זינו, וישנה ברייתא שזינתה לא הפסידה בלאותיה הקיימים, ואמר ר' יוחנן שהברייתא שהפסידה זה לר' מנחם אך לרבנן לא הפסידה בלאותיה הקיימים.

רב הונא אומר שאיילונית היא כאשה ולא כאשה, שאם הכיר בה היא כאשתו ואם לא הכיר בה אינה כאשתו, אלמנה לכה"ג היא כאשה גמורה ויש לה כתובה בין בהכיר בה בין בלא הכיר בה, ולרב יהודה, בשתייהן בהכיר בה יש כתובה ואם לא הכיר בה אין כתובה, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו כנסה בחזקת שהיא כן ונמצאת שהיא כן ולא הטעתה אותו יש לה כתובה, ומשמע שבסתם אין לה כתובה, אך יש לדייק מהמשך שאם כנסה בחזקת שאינה כן ונמצא שהיא כן אין לה כתובה אך בסתם יש לה, וא"כ מדוע שנו שכנסה בחזקת שהיא כן ונמצא שהיא כן יש לה כתובה שיכתבו שבסתם יש כתובה, וכ"ש כשכנסה בחזקת שהיא אלמנה, ועוד שנינו להדיא שכנסה בידוע שהיא אלמנה ונמצאת בידוע יש לה כתובה, ואם כנסה סתם אין לה כתובה וזה תיובתא לרב הונא, ורב הונא טעה במשנה שחילקה באיילונית ולא חילקה באלמנה א"כ בסתמא יש לה, אך באמת המשנה כתבה אלמנה יחד עם איילונית שגם בה יש חילוק כאיילונית.

פרק הנושא את האשה

משנה אם כשנשא את אשתו התנה לזון את בתה ה' שנים יזון אותה ה' שנים, ואם גירשה ונשאת לאחר וגם עמו התנה כך גם הוא יזון אותה ה' שנים, והראשון לא יכול לומר שכשהיא תבוא אצלי אזון אותה אלא יוליך מזונותיה למקום האם, ולא יאמרו שניהם שיזונו אותה יחד אלא אחד יתן לה מזונות והשני יתן את דמי המזונות, ואם היא נישאה בעלה נותן לה מזונות והם יתנו לה את דמי המזונות, ואם מתו, בנותיהם נזונות רק מבני חורין והיא ניזונת גם ממשועבדים מפני שהיא כבעלת חוב והפקחים היו כותבים ע"מ שאזון בתך כל עוד שאת עמי. **גמרא** לר' יוחנן האומר לחבירו חייב אני לך מנה חייב ולר"ל פטור, ולכאורה אם אמר לעדים אתם עידי גם לר"ל פשוט שחייב ואם לא אמר אתם עידי מדוע ר' יוחנן מחייב, ויש לומר שאכן לא אמר אתם עידי ומדובר שהוא אומר שהוא חייב מנה בשטר, שלר' יוחנן השטר חזק כאילו אמר אתם עידי, ור"ל סובר שהשטר אינו חזק כאילו אמר אתם עידי, ולכאורה יש להוכיח ממשנתנו שהתנה לזון את בת אשתו ה' שנים והיינו שמסר לה כזה שטר.